

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: **P. D.**
zastoupený advokátkou Mgr. Denisou Šmídovou
sídlem Dominikánské náměstí 187/5, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 4. 2025, č. j. OAM-1308/ZA-ZA15-P11-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 4. 2025, č. j. OAM-1308/ZA-ZA15-P11-2023, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 16 410 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce požádal dne 26. 9. 2023 o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žalovaný o této žádosti rozhodl dne 14. 4. 2025 tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci

neuděluje. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

II. Argumentace účastníků

2. Žalobce v žalobě namítl, že napadené rozhodnutí je založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a na bagatelizaci žalobcovy situace a podkladů, které ke své žádosti přiložil. Žalobce má obavy z pronásledování jako příslušník skupiny LGBT+ osob jednak s ohledem na obecnou situaci v Rusku, jednak kvůli výhrůžkám ze strany jeho otce, který je součástí ruského bezpečnostního aparátu. Navíc žalobce dosud nevykonával základní vojenskou službu.
3. Žalovaný opakovaně zdůrazňoval, že žalobce dosud v Rusku nečelil žádné perzekuci. V případě obav z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu je ale podstatná potencialita pronásledování. Žalovaný se tudíž nedostatečně zabýval obecnou situací LGBT+ osob v Rusku a jejich systémovou diskriminací, o které svědčí jak podklady doložené žalobcem, tak zčásti i informace shromážděné samotným žalovaným.
4. Nesprávný je také závěr žalovaného, že žalobci nehrozí v zemi původu perzekuce, neboť není aktivistou za práva LGBT+ osob a při svém dosavadním pobytu v Rusku svou sexuální orientaci (případně genderovou identitu) nijak neprojevoval. Žalobce opustil Rusko v době, kdy mu bylo 18 let. V tomto věku není běžné projevovat veřejný aktivismus, nebo mít dlouhodobý vztah (navíc v situaci, kdy by se mělo jednat o vztah osob téhož pohlaví v systémově homofobním prostředí). Stav, kdy o příslušnosti žalobce ke skupině LGBT+ osob „prakticky nikdo neví“, by nebyl dlouhodobě udržitelný. Předpoklad, že žalobce by nadále skrýval svou identitu, by byl také v rozporu s jeho právem na sebeurčení. Nelze rozumně předpokládat, že jednotlivec bude potlačovat projevy své identity, aby se vyhnul pronásledování.
5. Žalovaným obstaraná zpráva o situaci LGBT+ osob v Rusku se sice zabývá obsahem a aplikací legislativy proti tzv. LGBT+ propagandě, nevěnuje se však otázce, zda je v Rusku rozšířena diskriminace těchto osob při přístupu k zaměstnání, vzdělání, bydlení, zdravotní péči atd. Tyto aspekty jsou přitom podstatné pro posouzení potenciality pronásledování na kumulativním základě a hovoří o nich jiné zprávy o zemi původu. Ve shromážděných podkladech ani v odůvodnění napadeného rozhodnutí dále není žádná zmínka o situaci žalobce vzhledem k nutnosti vykonat základní vojenskou službu (a to s ohledem na jeho příslušnost k uvedené skupině osob). K obstarání těchto podkladů již soudy vyzvaly žalovaného v jiných skutkově obdobných případech.
6. Žalobce se ohradil také proti tvrzením žalovaného o jeho psychickém zdraví. Žalovaný dovozuje nevěrohodnost přihlášení se žalobce k LGBT+ identitě tvrzením, že není možné být homosexuál a zároveň nebinární (s tím, že aby se člověk mohl prohlásit za homosexuála, pak se nejprve musí cítit mužem). Tato úvaha dle žalobce svědčí o neinformovanosti žalovaného. Z aktuálních poznatků z oblasti psychologie totiž vyplývá, že takové vyjádření genderové a sexuální identity je běžné, a to obzvlášť u lidí pocházejících ze zemí, kde pojmový rejstřík není vzhledem k tabuizaci této tematiky příliš široký. Žalobce nesouhlasí ani se závěrem žalovaného, že nemá důvod obávat se reakce svého otce, neboť ten měl dost možností splnit své slovní výhrůžky vůči žalobci před jeho odjezdem z Ruska. Žalovaný nebere v potaz skutečnost, že žalobce je pro svého otce reputační a společenský problém. Nejjednodušším řešením tohoto problému bylo „odeslání“ žalobce

„co nejdále“ od působiště rodičů, aby se informace o jeho identitě nemohla jednoduše šířit například mezi jejich kolegy a známými. „Problematicčnost“ žalobce v očích jeho otce ale nadále trvá.

7. K závěru žalovaného o účelovosti podané žádosti o mezinárodní ochranu žalobce namítl, že sice opouštěl Rusko primárně z důvodu obavy z (potenciálního) pronásledování, avšak učinil tak jako držitel platného pobytového oprávnění (což je logické, takový postup byl jednodušší). Následně toto oprávnění pozbyl (z důvodu obecné praxe žalovaného), a tak podal žádost o mezinárodní ochranu. Primárním důvodem této žádosti tak byla obava z pronásledování, nikoliv snaha o obcházení právní úpravy pobytu cizinců. Zároveň platí, že geopolitická situace se může v průběhu času změnit.
8. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě konstatoval, že žalobce není členem LGBT+ skupiny a ani aktivně homosexualitu mezi nezletilými sám nepropagoval. Není tedy zřejmé, jak se problematika aktivistů LGBT+ osob promítá do azylového příběhu žalobce a jaké obavy z ní pro žalobce vyplývají. Žalovaný je také nadále přesvědčen o tom, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu jen za účelem legalizace svého pobytu na území ČR. Pokud by tomu bylo jinak, nečekal by s podáním žádosti až na moment, kdy mu končila platnost studentského víza.

III. Ústní jednání

9. V průběhu jednání konaného dne 5. 9. 2025 nejprve zástupkyně žalobce shrnula argumentaci obsaženou v žalobě. Pověřená pracovnice žalovaného poté uvedla, že v žalobě citovaná judikatura nedopadá na případ žalobce. Ten nevyvíjel žádné aktivity, které by jej ohrožovaly, nic nepropagoval, nebyl činný na sociálních sítích, v Rusku neměl přítele, nemá jej ani teď, o jeho sexuální orientaci neví nikdo kromě jeho rodičů. Žalobce tedy nelze označit za člena LGBT+ komunity, jde pouze o homosexuála. V reakci na to zástupkyně žalobce namítla, že nelze ztotožňovat aktivisty bojující za práva LGBT+ osob s příslušníky sociální skupiny LGBT+ osob.
10. Soud provedl důkaz odborným stanoviskem „Specifika genderové a sexuální rozmanitosti a překryv“ zpracovaným Mgr. Andreou Stašek z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity (FSS MU). Zástupkyně žalobce předložila toto stanovisko v reakci na argumentaci žalovaného, že není možné označovat se současně za homosexuála a za nebinárního. K dotazu soudu zástupkyně žalobce vysvětlila, že paní Stašek se na FSS MU zabývá výzkumem na téma psychologie LGBT+ osob a dané stanovisko připravila na její žádost. Ke stanovisku zároveň připojili své podpisy i další odborníci na toto téma.
11. Další důkazy soud považoval za nadbytečné. Neprovedl tak důkaz ani k žalobě přiloženou zprávou Ministerstva zahraničí Spojených států amerických o stavu lidských práv v Rusku za rok 2023 (U.S. Department of State, 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Russia), ani švédským internetovým článkem pojednávajícím o situaci gayů v ruské armádě, na nějž poukázala zástupkyně žalobkyně při ústním jednání.
12. K dotazu soudu, z jakých důvodů bylo ukončeno jeho předchozí pobytové oprávnění, žalobce uvedl, že dle jeho názoru kvůli válce na Ukrajině. Před jejím vypuknutím neměl s prodlužováním studentského víza problémy. Na dotaz, jak přesně vnímá svou identitu, žalobce uvedl, že se vnitřně necítí být ani mužem, ani ženou. V tomto smyslu se označuje za nebinární osobu. Zároveň jej více přitahují muži, proto se označuje za homosexuála. Daný pojem používá také z toho důvodu, že je rozšířenější. Mnoho lidí neví, co znamená

nebinární osoba. K dotazu, čeho přesně se obává na základní vojenské službě, žalobce sdělil, že v armádě by ihned poznali, že je gay, je to na něm na první pohled vidět. V ruské armádě přitom s gayi zacházejí velmi ponižujícím způsobem.

13. Pověřená pracovnice žalovaného následně uvedla, že v průběhu správního řízení žalobce neprezentoval obavu z výkonu základní vojenské služby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního, ve spojitosti s § 32 zákona o azylu a čl. 46 odst. 3 tzv. procedurální směrnice.¹
15. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce pobýval v ČR od roku 2019, o udělení mezinárodní ochrany požádal dne 26. 9. 2023 poté, co mu nebyl prodloužen dlouhodobý pobyt za účelem studia. Jako důvod žádosti uvedl, že je homosexuál a v Rusku se obává pronásledování.
16. Během pohovoru konaného ve správním řízení k tomu doplnil, že jej kvůli jeho orientaci šikanovali ve škole. Nikdo sice nevěděl, že je gay, ale choval se tak a spolužáci si všimli jeho odlišnosti. Hrozili mu násilím, například tím, že jej „nápravně znásilní“. Jednou do něj strčili a měl vymknuté zápěstí. Učitelé s tím nic nedělali. Jeho otec mu dal „ruskou radu“: ať je silnější a zbije je. Mluvil o tom i s psychologem, ale ten jej nechápal a nic neudělal. V Rusku panuje homofobie a tento problém se nebere vážně. Nemá smysl obracet se ani na policii. Rodiče žalobce jsou také policisté a vědí, že homosexuálové „nemají ochranu“. Policie problémy s homosexualitou buď vůbec neřeší, nebo je vyšetřuje jako běžný přestupek.
17. K dotazu žalovaného, zda se veřejně vyjadřuje jako homosexuál, žalobce uvedl, že pokud se jej nyní někdo zeptá, řekne pravdu, protože v ČR se cítí bezpečně. V Rusku byl ale zvyklý být uzavřený a tajit svou orientaci. Neměl partnera, protože by to nebylo bezpečné. Nepoužíval ani aplikace určené pro homosexuály. Partnera nemá ani nyní, momentálně na to nemá čas kvůli práci a studiu. S jinými homosexuály je v kontaktu přes aplikaci Discord. Dříve navazoval kontakty také přes Twitter.
18. Rodiče žalobce o jeho orientaci ví. Jeho otec mu hrozil tím, že jej pošle do Čečenska do armády. Tam by jej jako gaye zničili, zbili by jej, určitě by jej znásilnili. S rodiči již není v kontaktu, neshodli se přes textové zprávy. Jedním z impulsů tohoto konfliktu bylo, že jim sdělil, že je nebinární. Dříve mu rodiče posílali peníze na pobyt v ČR, nyní mu pomáhají jiní příbuzní.
19. Žalobce byl v Rusku uznán bojeschopným, základní vojenskou službu ale ještě neabsolvoval. Předvolání do armády mu přišlo v roce 2019, ve stejném roce odletěl do ČR. V souvislosti s armádou žalobce dále zmínil, že když byli se školou na povinné exkurzi jednoho vojenského objektu, tak jim tam říkali, že homosexuály „naučí“. Žalobce rovněž uvedl, že „nepodporuje dění v Rusku“. V minulosti byl aktivní také na Twitteru, kde publikoval mimo jiné politické příspěvky týkající se války na Ukrajině.
20. Ve správním řízení žalobce dále předložil dokument s odkazy na internetové zprávy a články v angličtině a ruštině týkající se postavení LGBT+ osob v Rusku. V reakci na provedené seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí zástupkyně žalobce dne 4. 11. 2024 zaslala žalovanému vyjádření, podle něž je žalobce v Rusku ohrožen jako příslušník sociální skupiny LGBT+ osob, coby odpůrce ruské invaze na Ukrajinu a z důvodu odmítání vojenské služby v důsledku odporu k válečným zločinům spáchaným Ruskem. Osoby LGBT+ jsou v Rusku jednou z nejzranitelnějších menšin, režim Vladimíra Putina dlouhodobě uplatňoval silný tlak jak na aktivisty, tak na příslušníky skupiny LGBT+. Tento tlak vyvrcholil přijetím právní úpravy „proti LGBT propagandě“ a podnítil míru

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění).

obecné homofobie ve společnosti. V současnosti se tak LGBT+ osoby mohou v Rusku snadno stát nejen objektem perzekuce ze strany státních orgánů pod záminkou tzv. LGBT propagandy, ale též obětí zločinů z nenávisti ze strany soukromých osob. S ohledem na systémovou homofobii je pak prakticky vyloučené, aby se oběti těchto trestných činů domohly ochrany svých práv. Na podporu uvedených tvrzení doložil žalobce další internetové články. Zároveň přiložil zprávu Mgr. Petry Urbanové z psychologické intervence provedené na žádost žalobce dne 13. 11. 2024.

21. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu. Jeho žádost o mezinárodní ochranu označil za účelovou, neboť byla podána po 4 letech pobytu žalobce v ČR a po uplynutí platnosti jeho dlouhodobého studijního pobytu. Jediným cílem žádosti tak dle žalovaného byla legalizace dalšího pobytu na území ČR.
22. Podle žalovaného žalobci v zemi původu nehrozí ani pronásledování z důvodu jeho sexuální orientace. Samotný fakt, že osoba je odlišné sexuální orientace, není v Rusku trestný. Nová právní úprava (zákon č. 135-FZ přijatý v roce 2013) se týká jen specifických způsobů propagace LGBT+ hnutí. Žalobce však ve veřejném prostoru aktivně nepropaguje svou homosexuální orientaci ani LGBT+ tematiku. Nečinil tak ani v Rusku, ani během svého života v ČR, kde by mu v tom nikdo nebránil a netrestal jej za to. Žalobce zároveň neměl z důvodu jeho sexuální orientace ve své vlasti žádné problémy se státními orgány. Šikanu ve škole žalovaný nepovažoval za závažné porušení žalobcových lidských práv. Žalobce se kvůli šikaně ani neobrátil na příslušné úřady. Tato situace navíc nebyla bezprostředním důvodem jeho vycestování ze země původu. Rusko opustil až po několika letech za účelem studia v ČR.
23. Žalovaný dále konstatoval, že pokud by otec žalobce skutečně měl takový problém s jeho homosexualitou, jak žalobce tvrdí, pak by jistě byl schopen zařídit jeho nástup do armády či jiné sankce proti jeho osobě. Neumožnil by mu naopak vycestovat do ČR, respektive do EU, kde panuje tolerance vůči LGBT+ komunitě, a nehradil by mu zde jeho pobyt.
24. Dále žalovaný spatřoval rozpor v tom, že se žalobce nejprve označil za homosexuála a následně za nebinární osobu. Žalovaný konstatoval, že dle „příslušných odborníků“ je takové spojení nereálné. Aby žadatel mohl být homosexuál, musí se nejprve cítit být mužem. Podle žalovaného je tedy otázkou, zda důvodem nejistot a psychických problémů žalobce je vůbec jeho sexuální orientace a nejedná se spíše o jinak odůvodněné psychické problémy (v této souvislosti žalovaný odkázal na žalobcem doloženou zprávu z psychologické intervence).
25. Důvod pro udělení azylu žalovaný nespatořoval ani v žalobcem tvrzených politických projevech na síti Twitter.
26. Žalovaný neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany žalobci. Při hodnocení možnosti udělení doplňkové ochrany s ohledem na obavy žalobce kvůli jeho odlišné sexuální orientaci žalovaný argumentoval obdobně jako ve vztahu k azylu.
27. V průběhu soudního řízení žalobce poukazoval především na obavy z pronásledování, které má jako příslušník skupiny LGBT+ osob. Také soud se proto zaměřil na otázku, zda obstojí závěr žalovaného, že žalobci v případě návratu do Ruska nehrozí pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině LGBT+ osob. Nezabýval se tak blíže dalšími důvody, které žalobce uváděl ve správním řízení (například politickými projevy žalobce týkajícími se války na Ukrajině).

28. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

29. V posuzovaném případě přichází v úvahu pronásledování z důvodu příslušnosti k *určité sociální skupině*. Podle čl. 10 odst. 1 písm. d) tzv. kvalifikační směrnice² je určitá sociální skupina definována dvěma podmínkami:
- *příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále*
 - *tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou.*
30. Citované ustanovení kvalifikační směrnice zároveň výslovně zmiňuje sexuální orientaci a genderovou identitu jako možné charakteristiky zakládající příslušnost k určité sociální skupině. Obdobný závěr dovozuje také judikatura Soudního dvora EU (rozsudek ze dne 25. 1. 2018 ve věci C-473/16), stejně jako judikatura Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006-52, č. 1066/2007 Sb. NSS). Skupina LGBT+ osob tedy může v závislosti na situaci existující v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu představovat určitou sociální skupinu.
31. Správní soudy již zároveň opakovaně dovodily, že v případě žalobcovy země původu je podmínka příslušnosti k určité sociální skupině u LGBT+ osob splněna. Ruská státní moc a státní média totiž vystupují proti LGBT+ komunitě a postoj ruské společnosti k sexuálním menšinám je obecně negativní a diskriminační (rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2024, č. j. 21 Az 1/2024-41, bod 32, a ze dne 22. 4. 2025, č. j. 21 Az 1/2025-36, bod 59). Ruská společnost je výrazně homofobní a homosexualita v ní představuje znak, který jedince vyděluje z většiny a je vnímán negativně (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2021, č. j. 53 Az 10/2019-63, bod 45). Tyto závěry podporují také zprávy o zemi původu obsažené ve správním spise v nyní posuzované věci. Rovněž krajský soud proto konstatuje, že LGBT+ osoby představují v Rusku sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
32. Žalovaný nijak nezpochybnil věrohodnost tvrzení žalobce o jeho homosexuální orientaci. Určitý rozpor spatřoval pouze v tom, že se žalobce nejprve označil za homosexuála a následně za nebinární osobu. Podle názoru soudu ale žalobce srozumitelně vysvětlil, z jakých důvodů pro sebe užívá obě tato označení. Soud nevidí žádný rozpor v tom, že žalobce se vnitřně necítí být ani mužem, ani ženou (a proto se označuje za nebinární osobu), a zároveň jej více přitahují muži (a proto se označuje také za homosexuála). Rovněž podle odborného stanoviska psycholožky A. Stašek vyjádření genderové a sexuální identity v té podobě, jak jej prezentoval žalobce, není nelogické ani neobvyklé. Uvedená odbornice s odkazem na konkrétní české i zahraniční empirické studie konstatovala, že nebinární lidé užívají označení gay či lesba. Žitá zkušenost tedy neodpovídá esencialistickému pojetí exkluzivních identit (tj. „lesby musí být ženy a gayové musí být muži“). Oproti tomu žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze bez bližší specifikace uvedl, že dle „příslušných odborníků“ je takové spojení nerealné. Soudu tak není zřejmé, o stanovisko jakých odborníků žalovaný svůj kategorický názor opřel. Soud nerozumí ani tomu, proč žalovaný v této souvislosti odkazoval na žalobcem doloženou zprávu

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění).

z psychologické intervence. Z této zprávy nevyplývá nic, co by zpochybňovalo tvrzení žalobce o jeho genderové a sexuální identitě.

33. Soud tedy nevidí důvod pochybovat o příslušnosti žalobce ke skupině LGBT+ osob. Povinností žalovaného tak bylo obstarat si dostatečně adresné zprávy o zemi původu týkající se postavení těchto osob v Rusku. Dále měl posoudit, zda je přiměřeně pravděpodobné, že by byl žalobce v případě návratu do vlasti pronásledován z důvodu příslušnosti k uvedené sociální skupině. Žalovaný těmto povinnostem nedostál.
34. Žalovaný v úvodu svého posouzení otázky možného pronásledování žalobce z důvodu příslušnosti ke skupině LGBT+ osob konstatoval, že *„hodnotí fakta, jež mají oporu ve správním spise žadatele a jeho konkrétní individuální situaci, a nikoliv jeho hypotézy či spekulativní domněnky, které ani reálně nenastaly, tedy za co by mohl být teoreticky pronásledován, pokud by se do vlasti vrátil“* (str. 7 napadeného rozhodnutí).
35. Krajský soud v této souvislosti připomíná, že posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování má prospektivní povahu, je tedy třeba zkoumat potencialitu pronásledování v budoucnu, po případném návratu žadatele o mezinárodní ochranu do země původu. Při tom je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická. Judikatura i doktrína pak dovozuje, že k naplnění tohoto standardu může postačovat již existence méně než 50% pravděpodobnosti, že žadatel bude pronásledován (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, a ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016-87).
36. Skutečnost, že žadatel již byl v minulosti pronásledován nebo vystaven přímým hrozbám pronásledování, je významným ukazatelem odůvodněnosti jeho obav z pronásledování (srov. čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice). Nejedná se však o jediný možný ukazatel. Existence odůvodněného strachu z pronásledování nemusí být nutně založena pouze na vlastní zkušenosti žadatele.
37. Soud tedy souhlasí s žalovaným, že je povinen zhodnotit fakta, která již nastala. Žalovanému lze přisvědčit také v tom, že šikana žalobce ve škole nebyla natolik závažným porušením jeho práv, aby sama o sobě dosáhla intenzity pronásledování. Žalovaný ale nemá pravdu, že není povinen se vypořádat s hypotézami žalobce, které zatím nenastaly. Nelze vyloučit, že žadatel bude mít odůvodněný strach z pronásledování i v případě, že k němu u něj dosud nedošlo. Soud také opakuje, že při zkoumání potenciality pravděpodobnosti pronásledování v budoucnu je užíván standard přiměřené pravděpodobnosti, nikoli vysoké míry pravděpodobnosti, jak žalovaný uvedl na str. 9 napadeného rozhodnutí.
38. Žalovaný se tak měl důkladněji zabývat obecnou situací LGBT+ osob v Rusku a různým potíží, kterým zde čelí. Žalovaný se namísto toho úzce zaměřil na možné trestní stíhání pro propagaci LGBT+ hnutí a konstatoval, že žalobci v tomto ohledu nic nehrozí, neboť ve veřejném prostoru aktivně nepropaguje svou homosexuální orientaci ani LGBT+ tematiku.
39. I ze zpráv o zemi původu obstaraných žalovaným (viz zejména informaci OAMP ze dne 11. 9. 2024 zaměřenou na sexuální menšiny v Ruské federaci) přitom vyplývá, že postavení příslušníků LGBT+ komunity (tedy nejen aktivistů, kteří bojují za práva LGBT+ osob) je v Rusku velmi problematické. Ze zmíněné zprávy vyplývá, že trestnost homosexuality

byla sice v Rusku zrušena v roce 1993, po roce 2012 však zesílila homofobní propaganda ze strany některých politiků a státních médií. Televizní média popisovala LGBT+ osoby jako morálně nebo fyzicky zvrácené. Ruská legislativa neposkytuje žádnou zvláštní ochranu v případě diskriminace na základě sexuální orientace, např. v oblasti bydlení, zaměstnání nebo přístupu ke zdravotnictví. V roce 2013 byl přijat zákon č. 135-FZ, známý jako „zákon proti gay propagandě“, kterým ruské úřady zakázaly propagaci netradičních sexuálních vztahů mezi neplnoletými. Novela tohoto zákona a souvisejících zákonů z roku 2022 rozšířila zákaz zveřejňování LGBT+ tematiky i pro zbytek společnosti a zpřísnila již existující tresty a omezila veřejnou viditelnost LGBT+ tematiky. V zemi pokračuje trend „tradičních hodnot“, v mediálním prostoru proti komunitě vystupovali přední představitelé úřadů (federální poslanci). Mimo zmíněný zákon využívaly úřady taktéž dalších zákonů, kterými omezovaly činnost organizací hájící LGBT+ práva a umožnily aplikovat extremistické články trestního zákoníku na LGBT+ témata.

40. Podle uvedené zprávy se dále samotní státní aktéři někdy dopouštěli násilí vůči LGBT+ jedincům a aktivistům, obzvláště v Čečensku. Policie zároveň v mnoha případech adekvátně nereagovala na násilí ze strany soukromých osob. Počty zločinů z nenávisti se zvyšují. Mezi komunitou přetrvává nedůvěra v policii spolu se strachem a neochotou se na ni obracet. Velký nárůst je zaznamenán u vyhrožování. Zvyšuje se i zdokumentovaný počet případů násilí. Média často podporují stereotypní a nenávistné vnímání LGBT+ komunity. Podobně v kontextu ruské vojenské invaze na Ukrajinu ruská politická scéna rámovala své válečné kroky bojem proti tzv. západu, včetně LGBT+. Obecně čelí LGBT+ osoby sociální stigmatizaci a diskriminaci v různých oblastech, kterou přičítají prosazování homofobie (zdravotnictví, školství a zaměstnání). Neziskové organizace se stáhly do zahraničí nebo poskytují služby neveřejně na vyžádání, např. online. Podle řady svědectví nezůstala na území jediná veřejně fungující organizace.
41. Žalovaný ale při posuzování obav žalobce z pronásledování řadu těchto skutečností vůbec nereflektoval. Nijak se například nezabýval možným pronásledováním ze strany soukromých osob a zda je Rusko schopné a ochotné poskytnout proti němu žalobci ochranu.
42. Soud dále konstatuje, že považuje za věrohodné žalobcovo vyličení jeho vztahu s otcem. Lze si představit, že otec, který je policistou, vyhrožoval žalobci kvůli jeho sexuální orientaci (v prostředí bezpečnostních složek státu bude jistě homofobie ještě rozšířenější a intenzivnější, než je tomu v jiných segmentech ruské společnosti). V rozporu s tím není ani skutečnost, že rodiče nechali žalobce vycestovat ke studiu do ČR a zpočátku jej zde i finančně podporovali. Žalobcovo vysvětlení, že jeho otec tímto způsobem řešil svůj „reputační a společenský problém“, se soudu jeví jako logické. Ostatně obecně známou skutečností je, že potomci představitelů ruského státu, kteří (mnohdy i veřejně) kritizují Západ za jeho „morální úpadek“, běžně studují na západních univerzitách.
43. Soud přisvědčuje žalobci také v tom, že po něm nelze požadovat, aby po případném návratu do Ruska skrýval svou identitu. Jak uvedl Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 7. 11. 2013 ve spojených věcech C-199/12 až C-201/12: *„Při posuzování žádosti o přiznání postavení uprchlíka nemohou příslušné orgány rozumně očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu svou homosexualitu skrývat nebo si bude počínat se zdrženlivostí při projevování sexuální orientace, aby se vyhnul riziku pronásledování.“*

44. Dalším významným pochybením žalovaného je, že se nijak nezabýval přístupem k LGBT+ osobám v ruské armádě. Žalobce přitom v průběhu správního řízení poukazoval na své obavy z toho, jak se v prostředí ruské armády zachází s LGBT+ osobami. Žalovanému také sdělil, že dosud neabsolvoval základní vojenskou službu. Žalovaný se přesto danou otázkou v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval. Neobstaral si ani žádné zprávy týkající se postavení příslušníků jakýchkoli menšin v ruské armádě. Jak přitom správně upozornil žalobce v žalobě, správní soudy již žalovanému vytkly stejné pochybení v několika skutkově srovnatelných případech (rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2024, č. j. 21 Az 1/2024-41, bod 39, a ze dne 30. 1. 2025, č. j. 4 Az 18/2024-28, bod 59, z nedávné doby také třeba rozsudek téhož soudu ze dne 22. 4. 2025, č. j. 21 Az 1/2025-36, body 68 a 69).
45. Krajský soud dodává, že sám neprováděl žádné dokazování týkající se této otázky (neprovedl tak například důkaz článkem, na který poukázala zástupkyně žalobce během ústního jednání). Je primárně povinností žalovaného obstarat si dostatečně adresnou zprávu o zemi původu, která se bude komplexně zabývat danou problematikou.
46. Soud nesouhlasí ani s úvahou žalovaného o účelovosti podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobcem. Soud považuje za logické, že dokud žalobce disponoval platným studentským vízem, bylo by nadbytečné žádat o udělení mezinárodní ochrany. Žádost tedy podal až v době, kdy mu platnost tohoto víza skončila. Žalobci nemůže jít k tíži, že podal žádost o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy mu nebyly přiznány jiné tituly k pobytu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2019, č. j. 4 Azs 35/2019-69). K tomu Nejvyšší správní soud již dříve uvedl, že skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také „snaha o legalizaci pobytu na území ČR“, ještě nevylučuje, že žadatel má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu (rozsudek ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49). Čas podání žádosti by tedy žadateli neměl být sám o sobě k tíži a správní orgán žádost nemůže *a priori* posuzovat jako účelovou „k legalizaci pobytu“.

V. Závěr a náklady řízení

47. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).
48. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť neměl ve věci úspěch. Žalobce byl ve věci plně úspěšný, a soud mu proto přiznal právo na náhradu účelně vynaložených nákladů. Ty představují předně náklady na zastoupení advokátkou, které tvoří odměna za zastupování a paušální náhrada hotových výdajů. Výše odměny advokáta za zastupování se stanoví v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Zástupkyně žalobce učinila v řízení celkem 3 úkony právní služby, kterými bylo převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast na ústním jednání (§ 11 písm. a), d) a g) advokátního tarifu]. Soud tedy přiznal odměnu za 3 úkony právní služby v celkové výši 13 860 Kč [§ 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodu 5 advokátního tarifu] a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 1 350 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Další náklady

představuje náhrada promeškaného času zástupkyně žalobců dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu za 8 započatých půlhodin ve výši 1200 Kč.

49. Žalovaný je částku 16 410 Kč povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. září 2025

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce